Кіпрські трасти, санкції та недоторканний "Метінвест": як Новинський рятує бізнес у партнерстві з Ахметовим

Читать на русском | Додати як бажане джерело в Google

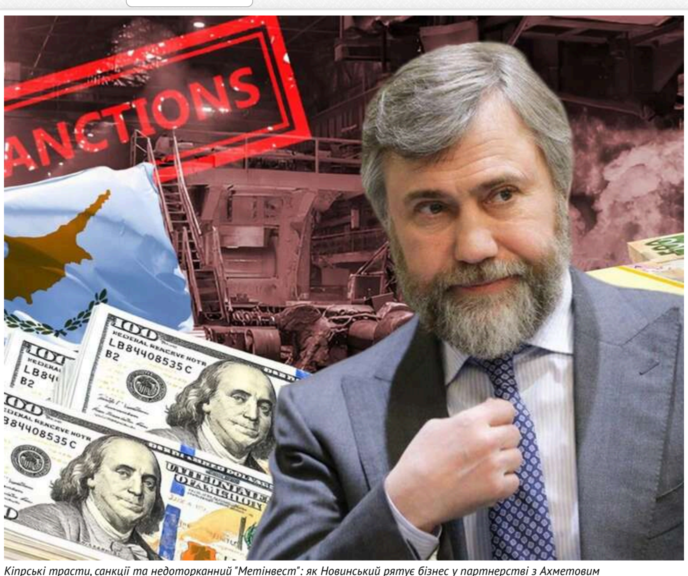

Кіпрські трасти, санкції та недоторканний "Метінвест": як Новинський рятує бізнес у партнерстві з Ахметовим

Після санкцій РНБО Вадим Новинський переписав частину активів на кіпрські трасти. Мін'юст скасував більшість змін, проте частка бізнесмена в "Метінвест", де його партнером є Рінат Ахметов, залишилася поза процесом націоналізації.

Вадим Новинський, колишній нардеп і найбагатший прихильник УПЦ МП, намагається зберегти увесь свій бізнес в Україні. Вже після накладання санкцій він переоформив компанії на траст, який належить п'ятьом кіпріотам. Мін'юст цю перереєстрацію скасував майже для всіх компаній Новинського, крім... "Метінвесту" та ще кількох компаній, де партнер "православного олігарха" – найбагатший українець Рінат Ахметов.

І хоча бізнес підсанкційного мільярдера арештував суд, його не передали в управління АРМА і не намагаються націоналізувати. Про те, як Новинський рятував свої компанії, читайте в матеріалі "Телеграфу".

Дізнатися більше
- Каски бронежилети
- Новини
- Східноєвропейці

Хто допоміг Новинському рятувати бізнес

Новинський намагався подбати про свої активи, хоч і зі значним запізненням. Ще у грудні 2022-го на нього наклали санкції РНБО. А в березні 2023-го компанії Новинського, який перебував під санкціями, переоформили на кіпріотів Іону Елену, Алківіадуса Константіна, Лукаїду Афродіте, Софоклеуса Андреаса, Софоклеуса Харула.

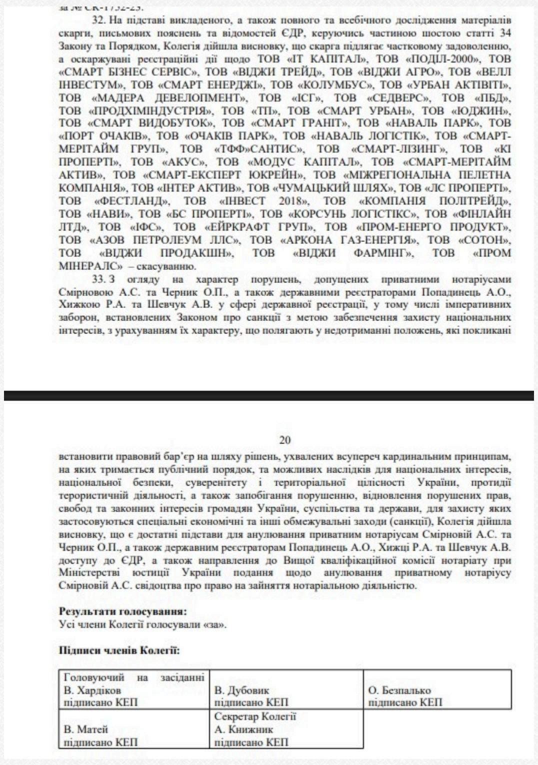

32. На підставі викладеного, а також повного та всебічного дослідження матеріалів скарги, письмових пояснень та відомостей ЄДР, керуючись частиною шостою статті 34 Закону та Порядком, Колегія дійшла висновку, що скарга підлягає частковому задоволенню, а оскаржувані реєстраційні дії щодо ТОВ «ІТ КАПІТАЛ», ТОВ «ПОДІЛ-2000», ТОВ «СМАРТ БІЗНЕС СЕРВІС», ТОВ «ВІДЖИ ТРЕЙД», ТОВ «ВІДЖИ АГРО», ТОВ «ВЕЛЛ ІНВЕСТУМ», ТОВ «СМАРТ ЕНЕРДЖІ», ТОВ «КОЛУМБУС», ТОВ «УРБАН АКТІВІТІ», ТОВ «МАДЕРА ДЕВЕЛОПМЕНТ», ТОВ «ІСГ», ТОВ «СЕДВЕРС», ТОВ «ПБД», ТОВ «ПРОДХІМІНДУСТРІЯ», ТОВ «ТП», ТОВ «СМАРТ УРБАН», ТОВ «ЮДЖИН», ТОВ «СМАРТ ВИДОБУТОК», ТОВ «СМАРТ ГРАНІТ», ТОВ «НАВАЛЬ ПАРК», ТОВ «ПОРТ ОЧАКІВ», ТОВ «ОЧАКІВ ПАРК», ТОВ «НАВАЛЬ ЛОГІСТІК», ТОВ «СМАРТ-МЕРІТАЙМ ГРУП», ТОВ «ТФФ»САНТИС», ТОВ «СМАРТ-ЛІЗИНГ», ТОВ «КІ ПРОПЕРТІ», ТОВ «АКУС», ТОВ «МОДУС КАПІТАЛ», ТОВ «СМАРТ-МЕРІТАЙМ АКТИВ», ТОВ «СМАРТ-ЕКСПЕРТ ЮКРЕЙН», ТОВ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА ПЕЛЕТНА КОМПАНІЯ», ТОВ «ІНТЕР АКТИВ», ТОВ «ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ», ТОВ «ЛС ПРОПЕРТІ», ТОВ «ФЕСТЛАНД», ТОВ «ІНВЕСТ 2018», ТОВ «КОМПАНІЯ ПОЛІТРЕЙД», ТОВ «НАВИ», ТОВ «БС ПРОПЕРТІ», ТОВ «КОРСУНЬ ЛОГІСТІКС», ТОВ «ФІНЛАЙН ЛТД», ТОВ «ІФС», ТОВ «ЕЙРКРАФТ ГРУП», ТОВ «ПРОМ-ЕНЕРГО ПРОДУКТ», ТОВ «АЗОВ ПЕТРОЛЕУМ ЛЛС», ТОВ «АРКОНА ГАЗ-ЕНЕРГІЯ», ТОВ «СОТОН», ТОВ «ВІДЖИ ПРОДАКШН», ТОВ «ВІДЖИ ФАРМІНГ», ТОВ «ПРОМ МІНЕРАЛС» – скасуванню.

33. З огляду на характер порушень, допущених приватними нотаріусами Смірновою А.С. та Черник О.П., а також державними реєстраторами Попадинець А.О., Хижкою Р.А. та Шевчук А.В. у сфері державної реєстрації, у тому числі імперативних заборон, встановлених Законом про санкції з метою забезпечення захисту національних інтересів, з урахуванням їх характеру, що полягають у недотриманні положень, які покликані

20

встановити правовий бар'єр на шляху рішень, ухвалених всупереч кардинальним принципам, на яких тримається публічний порядок, та можливих наслідків для національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави, для захисту яких застосовуються спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції), Колегія дійшла висновку, що є достатні підстави для анулювання приватним нотаріусам Смірновій А.С. та Черник О.П., а також державним реєстраторам Попадинець А.О., Хижці Р.А. та Шевчук А.В. доступу до ЄДР, а також направлення до Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України подання щодо анулювання приватному нотаріусу Смірновій А.С. свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Результати голосування:
Усі члени Колегії голосували «за».

Підписи членів Колегії:

Головуючий на засіданні В. Хардіков підписано КЕП	В. Дубовик підписано КЕП	О. Безпалько підписано КЕП
В. Матей підписано КЕП	Секретар Колегії А. Книжник підписано КЕП	

Наказ Мін'юсту про анулювання доступу до ЄДР для приватних нотаріусів, які допустили порушення, а також про анулювання для одного з них свідоцтва про право займатися нотаріальною діяльністю

Очевидно, що власників змінили для того, щоб у держави не було можливості накласти арешт, а після – передати активи в управління або навіть націоналізувати. Компанії переоформили на трасти, які належать згаданим вище іноземцям. Йдеться фактично про всі активи "православного олігарха", зокрема

- ТОВ "Смарт Енерджі",
- ТОВ "Смарт-Мерітайм Груп",
- ТОВ "Наваль Парк",
- ТОВ "Наваль Логістік",
- ТОВ "Смарт Видобуток",
- ТОВ "Аркона Газ-Енергія",
- ТОВ "Пром-Енерго Продукт"

та ще кілька десятків компаній.

Чому Мін'юст скасував переоформлення бізнесу

В СБУ вважають, що таке переоформлення – незаконне та відбулось всупереч накладеним санкціям. Служба безпеки звернулася зі скаргою до Мін'юсту, тодішній міністр Денис Малюська переоформлення компаній скасував, в Єдиному державному реєстрі повернули згадку про те, що бенефіціарний власник компаній – Вадим Новинський.

Зараз це рішення (наказ Мін'юсту від 02.05.2023 №1562/5) намагаються скасувати в суді, в Єдиному державному реєстрі Новинського знову зазначено як власника.

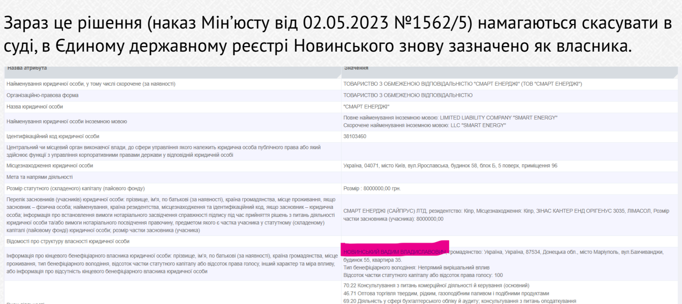

Назва атрибута	Значення
Найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності)	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СМАРТ ЕНЕРДЖІ" (ТОВ "СМАРТ ЕНЕРДЖІ")
Організаційно-правова форма	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Назва юридичної особи	"СМАРТ ЕНЕРДЖІ"
Найменування юридичної особи іноземною мовою	Повне найменування іноземною мовою: LIMITED LIABILITY COMPANY "SMART ENERGY" Скорочене найменування іноземною мовою: LLC "SMART ENERGY"
Ідентифікаційний код юридичної особи	38103460
Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить юридична особа публічного права або який здійснює функції з управління корпоративними правами держави у відповідній юридичній особі	
Місцезнаходження юридичної особи	Україна, 04071, місто Київ, вул.Ярославська, будинок 58, блок Б, 5 поверх, приміщення 96
Мета та напрями діяльності	
Розмір статутного (складеного) капіталу (пайового фонду)	Розмір : 8000000,00 грн.
Перелік засновників (учасників) юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), країна громадянства, місце проживання, якщо засновник – фізична особа; найменування, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код, якщо засновник – юридична особа; інформація про встановлення вимоги нотаріального засвідчення справжності підпису під час прийняття рішень з питань діяльності юридичної особи та/або нотаріального посвідчення правочину, предметом якого є частка учасника у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) юридичної особи; розмір частки засновника (учасника)	СМАРТ ЕНЕРДЖІ (САЙПРУС) ЛТД, резидентство: Кіпр, Місцезнаходження: Кіпр, ЗІНАС КАНТЕР ЕНД ОРІГЕНУС 3035, ЛІМАСОЛ, Розмір частки засновника (учасника): 8000000,00
Відомості про структуру власності юридичної особи	
Інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), країна громадянства, місце проживання, тип бенефіціарного володіння, відсоток частки статутного капіталу або відсоток права голосу, інший характер та міра впливу, або інформація про відсутність кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи	НОВИНСЬКИЙ ВАДИМ ВЛАДИСЛАВОВИЧ, громадянство: Україна, Україна, 87534, Донецька обл., місто Маріуполь, вул.Бахчиванджи, будинок 55, квартира 35. Тип бенефіціарного володіння: Непрямий вирішальний вплив Відсоток частки статутного капіталу або відсоток права голосу: 100
Види діяльності	70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування (основний) 46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами 69.20 Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах 74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.

У Єдиному державному реєстрі Новинського відзначено як власника. ЄДР – скриншот

Які нотаріуси та реєстратори фігурують у справі

В документі Мін'юсту йдеться про те, що змінювати право власності в компаніях Новинського через накладені санкції було заборонено. Але низка нотаріусів та приватних виконавців такі реєстраційні дії зробили. Йдеться про:

- приватного нотаріуса Криворізького міського нотаріального округу Олександру Черник;
- приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Аллу Смірнову;
- державного реєстратора Лохвицької міської ради Анну Попадинець;
- реєстратора Канівської міської ради Раїсу Хижку;
- реєстратора Кам'янець-Подільської міської ради Аллу Шевчук.

При тому розгляд позовів може тривати роками. "Позовні вимоги обґрунтовані тим, що оспорюваний наказ безпосередньо порушує права та охоронювані законом інтереси позивача, в структурі власності якого відбулася зміна кінцевих бенефіціарних власників. Крім того, наказ прийнято відповідачем з істотним порушенням процедури його прийняття, він суперечить нормам матеріального та процесуального права", – йдеться в позові однієї з компаній проти Мін'юсту.

Що кажуть власники кіпрських трастів

Кіпріоти ж ще у 2023-му заявили, що Новинський начебто не впливає на свої компанії, бо право власності перейшло в трасти. "Після переходу прав власності до Smart Trust і Step Trust, Вадим Новинський не здійснює ніякого контролю та не має права власності над активами Смарт-Холдингу, оскільки він більше не є бенефіціарним власником компаній, а також не контролює ухвалення будь-яких рішень щодо Трастів або їхніх активів", – стверджують власники трастів.

Особлива ситуація з "Метінвестом"

Найвідоміший актив Новинського – частка в "Метінвесті" (старший партнер в цьому бізнесі – Рінат Ахметов). В грудні 2022-го, одразу після накладання санкцій на Новинського, в "Метінвесті" заявили, що це персональні санкції і їхньої компанії це не стосується.

"Група "Метінвест" вважає за необхідне заявити, що введені санкції стосуються особисто Вадима Новинського і ніяк не вплинуть на стабільну роботу підприємств групи. Вадим Новинський опосередковано володіє 23,76% акцій Metinvest B.V.", – йдеться у поширеній заяві "Метінвесту" від 6 грудня 2022 року.

А вже у червні 2023-го операційний директор "Метінвесту" Олександр Мироненко в інтерв'ю заявив, що Вадим Новинський більше не є акціонером групи. "Відповідно, жодні обмеження щодо нього не впливають на роботу "Метінвесту", – сказав він.

Дійсно, Мін'юст скасував реєстраційні дії щодо всього бізнесу Новинського і повернув його в статус "акціонера", однак це не зачепило ті компанії, де партнером Новинського є Ахметов. В наказі Мін'юсту йдеться про те, що вони відмовляють СБУ в тій частині скарги, яка стосується "Метінвест-Холдингу", "Запоріжсталі", "Камет-Сталі", "ЦГЗК", "ІНГЗК", "Шахти "Свято-Покровська №3"", "ШУ Покровське". Тобто визначають контроль кіпрського трасту над пакетом Новинського в цих бізнесах.

Мовляв, бенефіціарний власник не змінився. При тому, наприклад, в структурі власності, яка опублікована на сайті "Запоріжсталі" станом на перший квартал 2026-го, є Ахметов і кіпріоти, але більше немає Новинського (хоча раніше був).

І це дуже дивно, адже суди, підконтрольні Мін'юсту, фактично ухвалили протилежне рішення: вони фактично визнали контроль Новинського над часткою "Метінвесту". Так, Шевченківський райсуд ще в травні 2023-го вирішив арештувати активи Новинського, в тому числі частку в "Метінвесті". Київський апеляційний суд в червні визнав цей арешт законним. В ухвалі зазначено, що кіпріоти – "афілійовані до Вадима Новинського", тому в "Метінвест Холдингу" заарештована частка, яку їм передав сам Новинський.

Чому активи Новинського досі не передали АРМА

Кіпріоти Андреас Софоклеус, Елена Іона, Константіна Алківіадус, Харул Софоклеус, Афродіте Лукаїду у 2024-му також потрапили в санкційний перелік РНБО. Тож в будь-якому разі частка Новинського в "Метінвесті" була б заарештована. Однак наступним кроком після арешту могла б стати або ухвала суду щодо передачі активів Новинського в АРМА, або ж націоналізація активу (для цього Мін'юст має звернутися до Вищого антикорупційного суду).

Однак жодних рухів держави на цьому шляху не зроблено. Схоже, стратегія менеджерів Новинського – максимально довго тягнути час, а стратегія держави – не діяти. Але саме з "долею" "Метінвесту".

Газовий бізнес Новинського, де він працює без впливового партнера Ахметова, в значно гіршому стані. Йдеться про "Регал петролеум корпорейшн (юкрейн) лімітед", а також Smart Energy, у якої є підприємство "Укргазвидобуток". Минулого року в рекламному розділі Forbes вийшла стаття, в якій Іван Герасимович, генеральний директор Smart-Holding, жалівся на блокування газових ліцензій. Мовляв, через це вони не можуть добувати блакитне паливо на потреби держави. Публікація в рекламному розділі означає, що компанія Новинського за цю статтю заплатила Forbes.

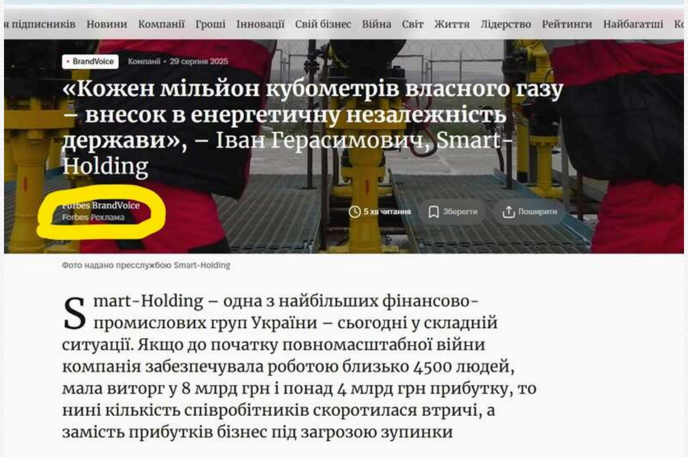

Стаття у Forbes. Скриншот

До речі, минулого року Герасимович також давав інтерв'ю "Економічній правді" з таким же посилом та зверненням до голови ОП. Він переконував, що Новинський не впливає на бізнес, а видобуток газу потрібно відновити.

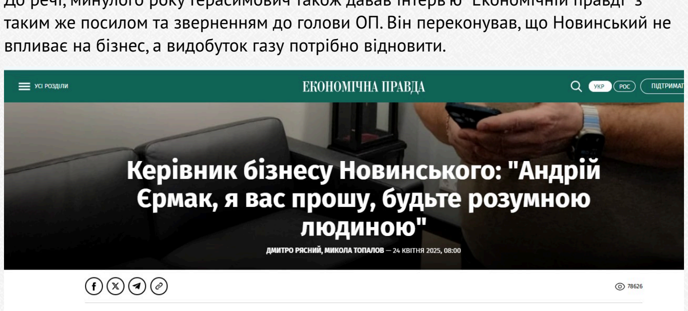

Стаття в "Економічній правді". Скриншот

Про необхідність передати активи Новинського в державне управління або ж взагалі їх націоналізувати в жодному з матеріалів не йшлося. Цілком можливо, що арешту – недостатньо. У листопаді 2025-го з ухвали Печерського райсуду стало зрозуміло, що після накладання санкцій на Новинського його компанія намагалась вивести кошти.

Так, Smart Investments CY Ltd переказала 196,89 млн грн на рахунок приватного виконавця у Києві. Начебто ця сума – погашення боргу. Однак Державний фінансовий моніторинг операцію призупинив, а суд вирішив кошти заарештувати. Річ у тому, що "борги" почали оформлюватись одразу після накладання санкцій на Новинського. І такий платіж міг бути способом обійти фінансові обмеження.

Теги: Герасимович Иван | Smart Investments CY Ltd | Мироненко Олександр | Мироненко Александр | Metinvest B.V. | Смарт-Холдинг | ГК Смарт-холдинг | Смарт Холдинг НВ | ООО Смарт холдинг | Step Trust | Smart Trust | Черник Александр | Хижка Раїса | Хижка Раиса | Попадинець Анна | Смірнова Алла | Шевчук Алла | Попадинец Анна | Смирнова Алла | Черник Александр | Малюська Денис | ТОВ Аркона Газ-Енергія | ООО Аркона Газ-Энергия | ООО Смарт Добыча | ООО Наваль Логистик | Наваль Логистик | ООО Наваль Парк | ООО Смарт-Мэритайм Груп | Смарт Меритайм Групп | Смарт Энержи | ООО Смарт Энерджи | Міністерство юстиції України | Софоклеус Харула | Алкивиадус Константин | Иона Елена | Лукаиду Афродити | Софоклеус Андреас | Андреас Софоклиус | Санкції | Санкции | Кіпр | Кипр | Метинвест | Метінвест | АРМА | Ахметов Рінат Леонідович | Ахметов Ринат Леонидович | Ахметов Ринат | СНБО | санкционный список СНБО | РНБО | Новінський | Новинский Вадим Владиславович | Новинский Вадим

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

20 травня 2026 г., 09:45 | Переглядів: 2494 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus